

Landbrugsstyrelsen
Nyropsgade 30
1780 København V

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Sendt per mail til: Landbrugsstotte-Geodata@lbst.dk

Journalnummer: 23-12-000016

Høring af vejledning om grundbetaling og tilskudsberettigede arealer

Landbrugsstyrelsen har sendt vejledning om grundbetaling og tilskudsberettigede arealer for 2024 i høring. Landbrug & Fødevarer har følgende bemærkninger:

Med CAP-plan 2023-2027 er det helt generelt blevet vanskeligere at få et fuldt overblik over støttereglerne, da reglerne er beskrevet i en lang række forskellige vejledninger og instrukser. Der er i vejledning til grundbetaling 2024 indsat flere henvisninger til øvrige regler. Det vil Landbrug & Fødevarer gerne kvittere for, men der er brug for mere information, som tydeliggør og beskriver reglerne på tværs af ordninger.

Der er et behov for at få udarbejdet tværgående vejledninger, der fx samler alle bestemmelser om småbiotoper eller andre former for tiltag et sted, så oplysningerne bliver let tilgængelige.

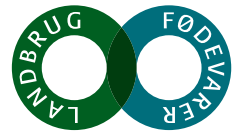
Det gælder generelt, at der er behov for beskrivelser af reglerne, som går på tværs af grundbetalingsreglerne, GLM-kravene, bioordningerne. For eksempel er der et stort behov for, at der laves et let forståeligt fakta-ark, hvor det tydeliggøres, hvilke regler under GLM 8 og bioordningen biodiversitet og bæredygtighed, der er forskellige fra/strammere end støttebetingelserne for grundbetaling. Det gælder, som nævnt for småbiotoperne, men også særligt for braklagte arealer.

Derudover er det nødvendigt, at reglerne for vandløbslovens 2-meter bræmmer også beskrives i grundbetalingsvejledningen, så det er tydeligt, hvordan disse regler spiller sammen med de nye 3-meter bræmmer, der er et af de nye krav i EU's landbrugspolitik.

Helt generelt er der et behov for, at Landbrugsstyrelsen udarbejder korte og præcise faktaark på de forskellige støtteordninger og krav, som landmændene skal opfylde.

I forhold til det grafiske set up af grundbetalingsvejledningen er teksten i indholdsfortegnelsen rigtig god. Til gengæld er teksten i tabellerne i vejledningen svære at læse på print, og der opfordres til, at skrifttypen gøres mørkere.

Der bør indsættes et afsnit i vejledningen, der beskriver, hvor ansøger kan se de endelige afgrødekoder efter satellitkontrollen i 2023. Det er vigtigt, at der er klarhed over, hvilke afgrøder der er godkendt på de enkelte marker allersenest 1. oktober og også gerne før, og at denne information er let og tydeligt tilgængelig for ansøgeren. Det skyldes, at informationen bruges i forbindelse med indsendelse af GKEA-skemaet senest den 10. september, og at ansøgeren fra 1. oktober begynder at lave gødningsregnskab. Det er derfor meget u hensigtsmæssigt, hvis afgørelserne om, hvilken afgrøde, der er godkendt på arealet, først kommer i december eller senere. I yderste konsekvens, kan dette medføre en utilsigtet overgødsknings sag.

Derudover har det første ansøgningsår under denne reformperiode vist, at Landbrug & Fødevarers bemærkninger vedrørende kompleksiteten i forhold til biodiversitetstiltagene i EU's landbrugspolitik fortsat er meget relevante. Vi skrev blandt andet følgende:

Den nye CAP-reform 2023-2027 fastsætter en række krav og muligheder i forhold til at sikre større naturindhold og mere biodiversitet i landbrugslandet. Landbrug & Fødevarer bakker op om behovet for at sikre mere natur og biodiversitet og har derfor også løbende arbejdet for, at der med de nye regler blev fastsat rammer, der gav landmændene mulighed for at udlægge arealer til naturformål.

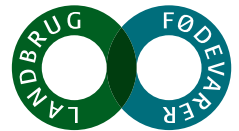
Desværre må vi konstatere, at der med det endelige regelsæt er etableret et regime, der gør det meget vanskeligt for den enkelte landbruger at gennemskue både krav og muligheder i og med, at det ikke har været muligt at skabe ensartede regler i forhold til hvordan arealer kan udlægges til naturformål. Med reglerne i grundbetalingsordningerne, GLM8 kravet og bioordningen til biodiversitet og bæredygtighed fastsættes der forskellige regler i forhold til både størrelse og anvendelse af småbiotoper og andre elementer. Sideløbende med dette indeholder reglerne også en meget høj detaljeringsgrad og kompleksitet, der kan gøre det vanskeligt at overskue. Et eksempel på dette er kravene til hvor stor en del af en marks areal, der må være udlagt med småbiotoper, hvor der forskellige regler for alle tre regelsæt. Et andet eksempel er reglerne for markbrømmer, der er forskellige alt efter om en brømme udlægges på arealer med permanente afgrøder / græs eller andre arealer.

Resultatet er et samlet regelsæt, der er meget vanskeligt at overskue for både landmænd og konsulenter, og det kan sammen med et krav om mere eller mindre præcis indtegning af alle arealer i sidste ende få den ærgerlige konsekvens, at landmænd vælger ikke at udlægge arealer til natur og biodiversitet af frygt for underkendelse og sanktioner.

Landbrug & Fødevarer skal på denne baggrund på det kraftigste opfordre Landbrugsstyrelsen til løbende at se på muligheden for forenkling af regelsættet blandt andet gennem indhentning af praktiske erfaringer fra landmænd og rådgivere, så der skabes et reelt incitament til at gøre en indsats for naturen i landbrugslandet. Landbrugsstyrelsen har i efteråret 2023 haft en dialog med landbrugs konsulenterne, som forhåbentlig også vil medføre en række positive ændringer i ordningernes attraktivitet i forhold til biodiversitet fremadrettet. Der er brug for en forenkling med højeste fællesnævner – så der ikke er krav i de enkelte ordninger der skærpes – de skal derimod lempes.

Landbrug & Fødevarer har følgende specifikke bemærkninger til vejledningsteksten:

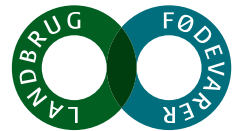
Afsnit, side	Bemærkning
Afsnit 1.3, side 9 + Afsnit 8, side 79	Støtteloft per hektar Det foreslås at tilføje en tekst, der beskriver, at der ikke er et loft for den maksimale støtte, der kan udbetales per hektar for støtte under direkte støtte i søjle 1. I den forbindelse ønskes en supplerende beskrivelse af, om det har betydning, at tilskud til målrettet kvælstofregulering flyttes til søjle 2 under CAP-planen i 2024.
Afsnit 2.1.2, side 13 +	Ændring af afgrødekoder Det beskrives i vejledningsteksten, at der ikke kan ændres afgrødekoder efter ændringsfristen, men at det dog kan ske i forbindelse med kontrol.

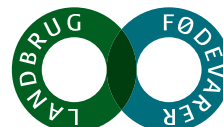
<p>Afsnit 4.5.2, side 29</p>	<p>Det har været en stor udfordring for ansøgerne, at det i 2023 ikke har været muligt at ændre afgrødekoder i fællesskemaet efter ændringsfristen (på nær ved at indsende en bemærkning til fællesskemaet), den 17. maj. Der kan i en række tilfælde være behov for at ændre afgrødekoder. Fx følgende: Hvis satellitkontrollen ikke har fanget en forkert registrering af en mark. Hvis der ændres i den planlagte dyrkningspraksis efter ændringsfristen – det kunne fx være, om det er muligt at etablere græsudlæg i en majsmark, eller hvis valg af afgrøde ændres sent som følge af vejrforholdene. Det er vigtigt, at det er muligt for ansøgeren at sikre, at alle marker er registreret korrekt, da det kan få betydning for opfyldelse af GLM-krav og støttebetingelser i efterfølgende år.</p> <p>Landbrug & Fødevarer mener derfor, at det skal ændres, så det i 2024 bliver muligt at ændre afgrødekoder efter ændringsfristen</p>
<p>Afsnit 2.1.2, side 13</p>	<p>Høringer og afgørelser ved satellitkontrol</p> <p>Høringsperioden for arealanvendelseskontrollen lå i år på et meget uhensigtsmæssigt tidspunkt midt i den periode hvor flest holder sommerferie. Det er meget vigtigt, at høringsperioden kommer til at ligge tidligere i 2024.</p> <p>Det er samtidig vigtigt, at der er klarhed over, hvilke afgrøder der er godkendt på de enkelte marker allersenenest 1. oktober og også gerne før, og at denne information er let og tydeligt tilgængelig for ansøgeren. Det skyldes, at informationen bruges i forbindelse med indsendelse af GKEA-skemaet senest den 10. september, og at ansøgeren fra 1. oktober begynder at lave gødningsregnskab. Det er derfor meget uhensigtsmæssigt, hvis afgørelserne om, hvilken afgrøde, der er godkendt på arealet, først kommer i december eller senere. I yderste konsekvens, kan dette medføre en utilsigtet overgødsningssag.</p>
<p>Afsnit 3.1.1, side 15 og side 16, 3. underafsnit.</p>	<p>Kriterie for aktiv landbruger, nr. 4)</p> <p>Ordlyden i kriterie 4. er uændret i forhold til vejledningsteksten i 2023.</p> <p>SEGES fik i foråret 2023 svar fra Landbrugsstyrelsen, at en ansøger der udelukkende har arealer anmeldt som grundbetaling til projektarealer ikke behøver 0,30 ha landbrugsareal hvor der udføres en landbrugsaktivitet, såfremt ansøger er aktiv landbruger på baggrund af et af de øvrige kriterier.</p> <p>Landbrug & Fødevarer ønsker derfor bekræftet, at en landbruger, der i 2023 har modtaget grundbetaling under 5.000 euro, og som i 2024 udelukkende har arealer, der er tilskudsberettiget på baggrund af artikel 4, stk.4, litra c), vil være aktiv landbruger på baggrund punkt 2.</p> <p>Da dette er en ændring i fht. reglerne i 2022 og tidligere, så bør det beskrives tydeligt i vejledning til grundbetaling 2024.</p> <p>Supplerende vil Landbrug & Fødevarer gerne sætte spørgsmålstejn ved, om det overhovedet er nødvendigt, at der under kriteriet i § 7, pkt. 4 stilles</p>

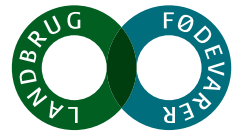
	<p>krav om rådighed over minimum 0,30 ha, hvor der udføres en landbrugsaktivitet. Der har i 2023 været eksempler på ansøgere, der er kommet i klemme i fht. punkt 2) og 5). Det kan for eksempel være en ansøger, som ved en fejl ikke har fået søgt grundbetaling i 2022. Hvis ansøgeren havde søgt grundbetaling i 2022, ville det udbetalte beløb have ligget på mindre end 5.000 EUR/ha. Samtidig kan ansøgeren ikke betragtes som en ny landbruger, der ikke har søgt direkte betalinger de seneste 3 år. Det burde for sådanne landbrugere være muligt at blive betragtet som aktiv landbruger.</p> <p>Der har også været udfordringer med dødsboer, som fx ikke har kunnet tilmelde sig register for gødningsregnskab.</p> <p>Helt generelt bør der ud fra de forvaltningsmæssige principper om saglighed være mulighed for ansøgninger om dispensation fra kravet.</p>
Afsnit 4.1.2, side 20	<p>Sammenhængende arealer</p> <p>Landbrug & Fødevarer vil gerne gentage ønsket om, at marblokke med permanent græs, der ligger op ad omdriftsmarkblokke, betragtes som sammenhængende arealer. Det vil muliggøre at små arealer, der vokser ind i status af permanent græs, kan fortsætte med at få grundbetaling.</p>
Afsnit 4.1.2, side 21	<p>Afgræsning af brakarealer</p> <p>Landbrug & Fødevarer har et stort ønske om, at det muliggøres at afgræsse brakarealer, også når de anvendes til opfyldelse af GLM 8 eller indgår i bioordningen til biodiversitet og bæredygtighed.</p>
Afsnit 4.2.2, side 21	<p>Ny beskrivelse af slåningsbrak under GLM 8 og bioordning</p> <p>Det er rigtig godt, at der er indsat et afsnit, der beskriver, at der kan anmeldes slåningsbrak under GLM 8/bioordning biodiversitet og bæredygtighed i det 6. år.</p>
Afsnit 4.3.2, side 22	<p>Landbrugsaktivitet ved pløjning og løbende jordbearbejdning</p> <p>I afsnit 4.3 beskrives det, at kravet til landbrugsaktivitet kan opfyldes med pløjning.</p> <p>I afsnit 4.3.2 bør der derfor indsættes en supplerende beskrivelse, hvor det fremgår hvordan arealer der pløjes i foråret og jordbearbejdes løbende over sommeren skal anmeldes i fællesskemaet, og at dette er muligt.</p>
Afsnit 4.4.3, side 24 + Afsnit 4.4.5, side 26	<p>Gælder regler for andre aktiviteter også for arealer anmeldt under GLM 8 og slåningsbrak?</p> <p>Det bør tydeliggøres om muligheden for andre aktiviteter gælder for alle landbrugsarealer, herunder landbrugsarealer der er anmeldt som GLM 8-slåningsbrak.</p>
Afsnit 4.4.3.1, side 25	<p>Ekspropriation</p> <p>Det fremgår af teksten, at et areal ikke er støtteberettiget, hvis det i ansøgningsåret eksproprieres. Eftersom der kun er krav om at leve op til støttebetingelserne frem til den 25. oktober (herefter må man fx også plante skov), bør der vel i stedet stå indtil 25. oktober? Dermed kan et areal opretholde støtte til grundbetaling, hvis ekspropriationen først sker efter den 25. oktober i ansøgningsåret.</p>
Afsnit 4.4.7.1, side 27	<p>Kiler i kartoffelmarker m.v.</p> <p>Der opleves i kontrollen i 2023 følgende for arealer med kartofler:</p>

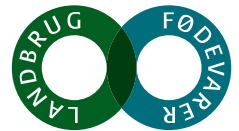
	<p>1. Der kommer to forskellige kontrollører på arealer med stivelseskartofler og kontrollerer hhv. sortslisten (stivelseskartofler) og selve arealet (grundbetaling og varieret planteproduktion).</p> <p>2. Det opleves, at kiler i kartoffelmarkerne på godt 100 m² uden kartofler underkendes, til trods for at dette er en almindelig del af markdriften.</p> <p><u>Ad 1:</u> Landbrug & Fødevarer foreslår, at disse to kontroller slås sammen, så landmanden ikke behøver at få to forskellige kontrolbesøg.</p> <p><u>Ad 2:</u> Landbrug & Fødevarer foreslår, at det skrives ind i bekendtgørelsen, at kiler i marken på over 100 m² kan godkendes som en del af marken, på samme måde som fx arbejdsarealer på arealer med lavskov. Det gælder både ordningen for stivelseskartofler og ordningen for varieret planteproduktion. Eftersom støtteberettigelse under ordningen kun kan opnås, hvis arealet samtidig er berettiget til grundbetaling, ønskes det, at der alternativt / eller supplerende laves en lignende justering i grundbetalingsbekendtgørelsen.</p> <p>Når der lægges kartofler i marken, og marken ikke er helt rektangulær, vil der naturligt opstå kiler, hvor det ikke er muligt at lægge kartofler. Dette skyldes, at maskinen, der lægger kartoflerne, har en vis minimumsbredde, og det er ikke muligt at lægge kartofler når bredden på kilen bliver smallere end denne minimumsbredde.</p> <p>Som det er nu, bliver sådanne kiler, hvis de er større end 100 m², registeret som en fejl i ansøgningen i forbindelse med en kontrol. Dette sker til trods for, at det blot er en del af den almindelige drift af marken. Ansøgeren har ikke mulighed for at undgå kilerne, og de vil være tæt på umulige at tegne ind i ansøgningen, da den præcise placering først kendes, efter der er lagt kartofler i marken. Kilerne er ofte ganske små arealer, der kun lige nøjagtig sniger sig over de 100 m².</p>
Afsnit 4.5.2, side 29	<p>Ændring af afgrødekoder ved satellitkontrol</p> <p>I 3. afsnit beskrives det, at afgrødekoder kan ændres som følge af den satellitbaserede kontrol.</p> <p>I 2023-kontrollen, hvor satellitkontrollen konstaterede der var græs på arealet, ændrede Landbrugsstyrelsen typisk afgrødekoden til græs uden N-kvote. Landbrugsstyrelsen bør i 2024 i sådanne tilfælde ændre afgrødekoden til den græs-afgrødekode der er mest anvendt i 2023. Her bør også der skelnes mellem hvilke afgrødekoder der er mest anvendt på hhv. permanent græs og på omdriftsarealer.</p> <p>Der henvises supplerende til bemærkninger tidligere i høringssvaret vedrørende afgørelser på baggrund af satellitkontrollen.</p>
Afsnit 5.3.1, side 31	<p>Småbiotoper på arealer, der bliver til permanent græs</p> <p>Det er u hensigtsmæssigt, at småbiotoper, der er beliggende på omdriftsarealer, som vokser ind i permanent græs-status ikke længere kan</p>

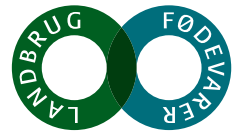
	<p>anvendes til opfyldelse af 4 pct. kravet, da dette giver incitament til, at landmanden pløjer de omkringliggende græsarealer mindst hvert 5. år.</p>
<p>Afsnit 5.3.2, side 31</p>	<p>Formulering vedr. satellitkontrol</p> <p>I 2023-vejledningen var det i dette afsnit beskrevet, at hvis et areal slås senest medio september, vil det være muligt for ansøgeren at undgå et høringsbrev i fht. Satellitkontrollen af aktivitetskravet. Det foreslås, at denne formulering genindføres i vejledningen.</p> <p>For at opfylde kravet om landbrugsaktivitet, skal græsarealer slås eller afgræsses i perioden 1. juni til 25. oktober. Det foreslås at udvide perioden, så den ensrettes med aktivitetsperioden for brakarealer, der løber fra 1. april til 25. oktober.</p>
<p>Afsnit 5.3.2, side 31</p> <p>+</p> <p>Afsnit 7.3, side 77</p>	<p>sammenhæng mellem plejegræstilsagn, markblokkens støtteprocent og indtegning af småbiotoper</p> <p>SEGES har fået spørgsmål i forhold til overholdelse af aktivitetskravet for græsarealer der indgår i tilsagn om pleje af græs- og naturarealer med afgræsning. Arealer med PLG-tilsagn har 20 pct. fleksibilitet på plejeforpligtigheden. Denne fleksibilitet findes ikke under grundbetaling, og derfor skal delarealer der ikke overholder plejeforpligtigheden anmeldes/indtegnes som småbiotoper (se beskrivelse her: https://lbst.dk/tilskud-selvbetjening/tilskudsguide/pleje-af-graes-og-naturarealer-5-aarige-tilsagn#c105771)</p> <p>Her står der bl.a. "På PLG-ordningen er der ikke krav til indtegning af disse delarealer uden- eller med begrænset aktivitet, fordi de betragtes som en del af tilsagnsarealet. Men hvis du også søger grundbetaling, skal du indtegne disse områder som småbiotoper eller markkrat i Internet Markkort (IMK)."</p> <p>Landbrug & Fødevarer søger en afklaring af, om det vil være muligt at undgå indtegning af disse småbiotoper, hvis det er en markblok med permanent græs. Dvs. at markblokkens støtteprocent ændres fra 100 pct. til 80 pct.</p> <p>Det vil i mange tilfælde være en stor fordel, hvis dette er muligt, da mange har søgt nye plejegræstilsagn med grundbetaling i år på baggrund af den nye fleksibilitet. Det kan dog blive meget svært at digitalisere alle småbiotoperne, når der skal søges om udbetaling af grundbetaling i 2024. Dette skyldes blandt andet, at det ikke nødvendigvis på forhånd vil være til at forudsige præcist, hvor småbiotoperne vil være placeret henne på afgræsningsarealet.</p>
<p>Afsnit 5.4, side 31</p>	<p>Gåsebrak</p> <p>Landbrug & Fødevarer foreslår, at det i dette afsnit i vejledningen (Eller alternativt i et særskilt faktaark) beskrives, hvordan det indenfor de gældende regler er muligt at etablere brakarealer, som kan tælle med i GLM 8 eller i bioordningen biodiversitet & bæredygtighed, og som samtidig er egnede til at lokke gæs væk fra markene med produktionsafgrøder.</p>

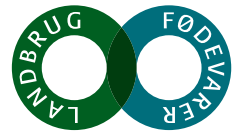
	<p>Landbrug & Fødevarer har sendt en konkret henvendelse til Landbrugsstyrelsen, som beskriver det, som landmændene i områder plaget af gæs, gerne vil gøre. Vi håber hurtigst muligt at få afklaret, om det er muligt at gøre dette indenfor de eksisterende regler, og om reglerne evt. kan justeres, hvis det ikke er muligt indenfor det gældende regelsæt.</p>
<p>Afsnit 5.4, side 31</p>	<p>Selektiv slåning på brakarealer</p> <p>SEGES har i ansøgningsrunden 2023 fået en række spørgsmål til mulighed for selektiv slåning af braklagte arealer i forbudsperioden i forhold til bekæmpelse af aggressivt græsukrudt, der har resistens overfor plantebeskyttelsesmidler.</p> <p>Det gælder braklagte arealer under grundbetaling, under GLM 8 og i bioordningen biodiversitet og bæredygtighed.</p> <p>Det er en stor udfordring, at resistente bestande af græsukrudt breder sig i de dyrkede marker. Når græsukrudt bliver resistent, kan det ikke bekæmpes med ukrudtsmidler og det medfører store udbyttetab. Det er vigtigt at minimere spredningen af de resistente bestande.</p> <p>Flere landmænd har braklagte arealer i de områder eller foragre, hvor problemerne med resistent græsukrudt opstår. Det er en udfordring, at der kan ske en spredning fra de braklagte arealer ind i marker med modne resistente frø med vindspredning eller spredning med vildt.</p> <p>De braklagte arealer anvendes også i IPM sammenhæng til at få frøspildet stoppet og samtidig få et stort henfald af frø under jorden, når denne ikke bearbejdes. Når resistente græsukrudsfrø placeres 3-5 år under jorden, vil de miste spireevnen.</p> <p>Det er derfor vigtigt, at det er muligt at slå de fremspirede resistente bestande i brakmarkerne, også i forbudsperioden, således der ikke sker et nyt frøspild i marken, som dermed vedligeholder frøbestanden. Derfor ønskes mulighed for at kunne slå det aggressive resistente græsukrudt inden blomstring (i juni måned).</p>
<p>Afsnit 5.4.1, side 32</p>	<p>Behov for præcisering i fht. perioder for brak</p> <p>Der er generelt brug for en præcisering af afsnittet, så det bliver helt klart, hvilke forpligtelser der gælder for hhv. brak med grundbetaling og brak der indgår enten i GLM 8 eller i bioordningen biodiversitet og bæredygtighed.</p> <p>Det gælder allerede i første sætning, hvor det bør tilføjes, at for brak, hvor der kun søges grundbetaling, gælder forpligtelserne i perioden 15. marts til 25. oktober</p> <p>Derudover bør det også længere nede i afsnittet tydeligt fremgå, at perioden for forpligtelserne på arealer anmeldt som brak under grundbetaling, er forskellig i fht. perioden for brak under GLM 8 og i bioordningen. F.eks. ved at indsætte følgende oplysning:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Brak med grundbetaling: 15. marts til 25. oktober

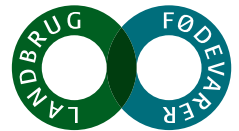
	<ul style="list-style-type: none"> • Brak under GLM 8: hele kalenderåret • Brak i bioordning biodiversitet og bæredygtighed: hele kalenderåret <p>Indenfor ovenstående perioder må du ikke:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lade det afgræsse • Tage slæt. • Anvende gødskning og sprøjtemidler • ..
Afsnit 5.4.1, side 32	<p>Formulering: anvendelse af sprøjtemidler frem for nedvisning</p> <p>I teksten står der: Selektiv slåning og nedvisning i "støtteperioden".</p> <p>Det foreslås, at "nedvisning" erstattes af formuleringen "anvendelse af sprøjtemidler". Dette svarer til den formulering, der er angivet i grundbetalingsbekendtgørelsen (§ 23, stk. 3).</p> <p>Hvis der er andre regler for anvendelse af sprøjtemidler på brak under GLM8 eller i bioordningen bør det beskrives i dette afsnit.</p>
Afsnit 5.4.1, side 33	<p>Ændring af afgrødekode fra blomsterbrak til slåningsbrak eller omvendt</p> <p>Der bør indsættes en supplerende tekst, der beskriver hvordan man i en kontrolsituation håndterer et areal, der overholder betingelserne for blomsterbrak, men som er anmeldt med slåningsbrak. Det gælder både ved fysisk kontrol i marken, samt i satellitkontrollen med røde marker.</p>
Afsnit 5.4.2, side 33	<p>Afgrødekode for slåningsbrak</p> <p>Det er i udgangspunktet positivt, at Landbrugsstyrelsen fremadrettet kun har én afgrødekode for slåningsbrak, uanset om der udføres forårs- eller sommerslåning.</p> <p>Det er dog uklart, hvordan dette krav tænkes kontrolleres. Hvis aktivitetskravet kontrolleres per satellit, også i forhold til forårsslåning, er det vigtigt, at landmændene ikke kommer i klemme i en situation, hvor marken er slået i april, men det har ikke været muligt at detektere dette via satellitdata. Det er derfor vigtigt, at en forårsslåning kan anerkendes, også uden at landmændene skal gå ud og dokumentere dette ved at tage georefererede billeder, når marken af slået.</p> <p>Generelt er der rigtig mange landmænd, som ikke forstår, hvorfor det overhovedet er nødvendigt at skulle gennemføre en årlig landbrugsaktivitet på brakarealerne, da landbrugsaktiviteten ofte skader mere end den gavner i forhold til biodiversiteten. Det vil derfor være hensigtsmæssigt, hvis mulighederne for at anvende småbiotoper uden landbrugsaktivitet udvides betydeligt, ved at reducere kravene til omfang m.v. Derudover bør det genovervejes, om der kan findes en administrativt enkel model for et 2-årigt aktivitetskrav på slåningsbrak.</p> <p>Derudover vil Landbrug & Fødevarer gerne gentage ønsket om, at det bliver muligt at afgræsse brakarealerne (også når de indgår i GLM 8 eller</p>

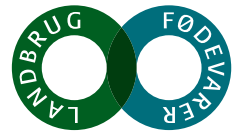
	bioordningen biodiversitet og bæredygtighed). Landbrug & Fødevarer har igen i juli måned sendt en henvendelse til EU-Kommissionen, som blandt andet indeholder dette ønske.
Afsnit 5.4.3, side 34 + Afsnit 5.4.4, side 35	<p>Betingelser for blomsterbrak og bestøverbrak</p> <p>Begge afsnit bør kunne omformuleres til mindre og mere enkel tekst, og de to afsnit bør også ensrettes i det omfang det er muligt.</p> <p>Hvorfor står der fx i 3. underafsnit:</p> <p>At den udsåede blanding af udgøre mindst 50 pct. af plantedækket på arealet?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er det et absolut nødvendigt krav at stille jf. EU-reglerne? <p>Arealet skal bestå af en blomsterblanding, der ikke bruges til produktion.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Hvad menes der med teksten? Hvis den skal blive stående, skal det konkretiseres. <p>Forslag til tekst:</p> <p>For at et areal kan godkendes som blomsterbrak skal plantedækket bestå af:</p> <p>Mindst 2 forskellige plantearter der begge er frø- og nektarproducerende pr. m²</p> <ul style="list-style-type: none"> • Det er valgfrit hvilke frø- og nektarproducerende plantearter der udsås • Korn, græs, og majs må gerne indgå i blomsterblandingen, men tæller ikke med som én af de krævede 2 plantearter, da de ikke er nektarproducerende • Anvendes kløver i blandingen, kan kløver kun udgøre én af de krævede plantearter (også ved flere kløverarter) • Naturligt fremvoksende arter, der er frø- og nektarproducerende, kan indgå i kravet om 2 arter pr. m²
Afsnit 5.4.5, side 37	<p>Husk regler om GLM 6</p> <p>Det fremgår af teksten, at "Hvis du vil etablere en vårafgrøde det efterfølgende år, må du foretage jordbehandling, ... ,i den til enhver gældende bekendtgørelse om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget"</p> <p>Det er vigtigt, at formuleringen afspejler, at kravene i GLM 6-kravene om jorddække også skal opfyldes, og hvad der skal til, for at begge krav er opfyldt.</p>
Afsnit 5.7.1, side 39	<p>Lavskov</p> <p>Landbrug & Fødevarer vil gerne minde om vores ønske om at tilføje paulownia til listen over støtteberettigede lavskovsarter, jf. vores bemærkninger til grundbetalingsbekendtgørelsen.</p>
Afsnit 5.8. side 42	<p>Skovlandbrug</p>

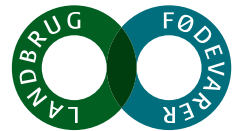
	<p>Angående definition af skovlandbrug er der skabt mulighed for at få tilskud til frugt, bær eller nødder i kombination med andre afgrøder eller græs f.eks. med dyrehold.</p> <p>Som vi også påpegede i de tidligere høringssvar til CAP-planen og i høringssvaret til grundbetalingsordningen for 2023, er det vigtigt i forhold til at rumme behovene i den økologiske produktion, at der kommer forenkling af reglerne for støtteberettigelse af arealer i økologiske produktionssystemer, hvor der i folde til især fjerkræ og grise beplantes med pil, poppel samt øvrige vedarter.</p> <p>Landbrugsstyrelsen har påpeget i tidligere høringssvarsnotat, at den nye skovlandbrugsdefinition vil bidrage til forenkling i forhold til udearealer til fjerkræ, grise m.v. Dette vil dog ikke være tilfældet, da disse udearealer typisk også indeholder andre arter end frugt, bær og nødder. Derfor er der fortsat brug for forenkling på dette område.</p> <p>Angående definition af skovlandbrug er der skabt mulighed for at få tilskud til frugt, bær eller nødder i kombination med andre afgrøder eller græs f.eks. med dyrehold.</p> <p>Som vi også påpegede i de tidligere høringssvar til CAP-planen og i høringssvaret til grundbetalingsordningen for 2023, er det vigtigt i forhold til at rumme behovene i den økologiske produktion, at der kommer forenkling af reglerne for støtteberettigelse af arealer i økologiske produktionssystemer, hvor der i folde til især fjerkræ og grise beplantes med pil, poppel samt øvrige vedarter.</p> <p>Landbrugsstyrelsen har påpeget i tidligere høringssvarsnotat, at den nye skovlandbrugsdefinition vil bidrage til forenkling i forhold til udearealer til fjerkræ, grise m.v. Dette vil dog ikke være tilfældet, da disse udearealer typisk også indeholder andre arter end frugt, bær og nødder. Derfor er der fortsat brug for forenkling på dette område.</p>
Afsnit 5.10, side 46	<p>Vildt- og bivenlige tiltag og småbiotoper</p> <p>Fra 2023 skal de tidligere "Vildt- og bivenlige tiltag" anmeldes som småbiotoper, og det vil sige krav om indtegning af sådanne tiltag.</p> <p>Både SEGES og Landbrug & Fødevarer har i ansøgningsrunden 2023 fået en lang række henvendelser på, at det nye krav om indtegning har afholdt landmænd fra at etablere og videreføre frivillige vildt- og bivenlige tiltag. Det er et stort tilbageskridt – rent biodiversitetsmæssigt.</p> <p>Landbrug & Fødevarer mener derfor det er vigtigt at genoplive muligheden for, at unklade indtegning af vildt- og bivenlige tiltag så længe der alene søges grundbetaling til arealerne, og de dermed ikke indgår som GLM8-småbiotop eller småbiotop i bioordningen biodiversitet og bæredygtighed.</p> <p>Andre landmænd har valgt ikke at søge grundbetaling til arealer med flere forskellige typer vildtvenlige tiltag, på grund af risiko for underkendelse, da</p>

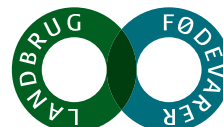
	<p>der ikke kan laves en tilstrækkelig præcis indtegnning af arealerne i Internet Markkort.</p> <p>Det foreslås supplerende, at der på omdriftsarealer indføres et system efter lignende principper som markblokkens støtteprocent så det ikke er nødvendigt at tegne elementer på under 500 m² ud af kortet.</p> <p>Samtidig er reglerne for småbiotoper er samtidig meget komplicerede, da der findes forskellige regler for småbiotoper afhængig af om de anvendes til grundbetaling, til GLM8 eller til bioordningen biodiversitet og bæredygtighed.</p> <p>Det i sig selv vil afholde en lang række ansøgere fra at etablere småbiotoper.</p>
Afsnit 5.10.1, side 46	<p>Hvad er en småbiotop</p> <p>Hvad betyder formuleringen "overladt til en naturlig succession"?</p>
Afsnit 5.10.1.1, side 48	<p>Indtegnning af småbiotoper i 2024</p> <p>I dot 2 på side 48, står der, at småbiotoper skal indtegnes i IMK. Der bør tilføjes en tekst hvor der står hvad man skal indtegne når småbiotopen</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) var anmeldt som småbiotop i 2023 2) er ny i 2024 <p>Det er på nuværende tidspunkt uklart, om småbiotoperne skal indtegnes hvert år. Jf. ansøgningskemabekendtgørelsen for 2024 ser det også ud til, at kortlaget for småbiotoper fjernes. Hvad betyder det i praksis?</p> <p>Det i den forbindelse vigtigt, at det ikke kræver genindtegnning af småbiotoper, der ligger placeret samme sted som sidste år.</p> <p>Det bør også beskrives nærmere hvilke krav der er til indtegnning etc. af barjordsstriber. Herunder i fht. gødningskvote, GLM 7-krav etc.</p>
Afsnit 5.10.1.1, tabel 5.6, side 48-49	<p>Tabelltekst</p> <p>I tabel 5.6 indgår afsnit "Vildtstriber uden produktionsafgrøder" 2 gange. Den ene forekomst kan slettes.</p> <p>Der er en ændring i tabellen vedrørende kortholdte vildtstriber. I vejledningsteksten fra 2023 er det nævnt, at kortholdte vildtstriber i brakmarker er tilladt. Nu står der blot "nej". Det er uklart, om det betyder, at det nu ikke længere er muligt at lave kortholdte vildtstriber i brakmarker.</p> <p>Landbrug & Fødevarer mener, det er vigtigt, at der holdes fast i, at det er muligt at lave kortholdte vildtstriber i brakmarker, og derfor ønskes formuleringen justeret tilbage til sidste års formulering.</p>
5.10.2, side 49-50	<p>Beplantning af småbiotoper</p> <p>Det foreslås, at der tilføjes et afsnit, der beskriver mulighederne i forhold til beplantning af småbiotoper, herunder i fht, renholdelse efter beplantning, hvilke træer der kan eller ikke kan tilplantes, og om disse regler er ens for alle typer af småbiotoper.</p>

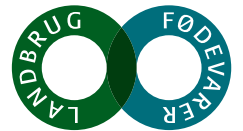
	<p>I den forbindelse ønskes det præciseret, om et areal, der er tilplantet i 2023 kan det indgå som småbiotop i 2024.</p> <p>I den forbindelse mener Landbrug & Fødevarer, at det er vigtigt, at det sikres, at grupper af træer og buske, som plantes sent i foråret på en støtteberettiget mark, og som ikke er blevet indtegnet i forbindelse med ansøgningen om støtte, kan anvendes som småbiotoper i 2023.</p> <p>På nuværende tidspunkt risikerer landmanden, at det nyplantede areal ikke vil være støtteberettiget fremover, hvis kontrollen medfører, at den nye ikke-anmeldte småbiotop bliver trukket fra det støtteberettigede areal i planteåret i forbindelse med en fysisk kontrol eller et administrativt høringsbrev på basis af årets ortofoto eller i forbindelse med satellitkontrollen af de anmeldte afgrøder.</p> <p>Samtidig er det for nuværende ikke muligt at tilføje ændringer mht. arealanvendelsen efter ændringsfristen og inden en eventuel kontrol.</p> <p>Hvis det tilplantede areal efter en kontrol, betragtes som et ikke støtteberettiget areal risikeres det, at arealet ikke kan anvendes som en småbiotop i 2023, da arealet nu ikke har været berettiget til støtte i 2022. Dette gælder også for berettigelse til ekstra tilskud under bioordningen biodiversitet og bæredygtighed.</p> <p>Det ønskes derfor, at reglerne vedr. nyplantede læhegn og småbeplantninger der etableres efter ændringsfristen udformes sådan, at de nyplantede arealer ved en kontrol kan håndteres på samme måde som det der sker, hvis man ved en kontrol konstaterer, at der er dyrket en anden støtteberettiget afgrøde end den anmeldte i en del af en mark. Det vil sige, at arealet i givet fald bliver omdøbt og indtegnet til at være en småbiotop.</p> <p>Hvis ikke ovenstående er muligt, bør det være således, at arealet kan betragtes som en småbiotop i 2023, selvom arealet hvor biotopen ligger ikke har været berettiget til støtte i etableringsåret i 2022.</p>
Afsnit 5.11, side 51	<p>Markkrat</p> <p>Landbrug & Fødevarer mener, at Landbrugsstyrelsen skal åbne for tilføjelse af nye markkrat i 2024. Det kan for eksempel være markkrat, der ikke opfylder kravet til kronedække i 2023, men som opfylder kravet i 2024.</p> <p>Desuden bør kravene til størrelse og form blive lempet.</p> <p>Mange landmænd har gjort en stor indsats for natur og biodiversitet på deres bedrifter, uden at dette kan anerkendes i forhold til opfyldelsen af GLM 8-kravet.</p>
Afsnit 5.11.1, side 51	<p>Markkrat</p> <p>Dot 1: "Det skal være etableret", bør erstattes af fx "Det skal fremgå af..."</p> <p>Markkrat etableres ikke....</p>

<p>Afsnit 5.11.1.1, side 52</p>	<p>Kortlag til markkrat</p> <p>Det sidste afsnit foreslås ændret, så det tydeligt fremgår, at markkrat, der er oprettet i korttemaet "Markkrat" i 2023, kan anvendes som markkrat i ansøgningsrunden 2024, uden der skal gøres mere – altså de skal ikke genoprettes.</p>
<p>Afsnit 5.13.2, side 55</p>	<p>Afsnit om 3-meter-bræmmer</p> <p>Det er vigtigt, at der supplerende tilføjes tekst, der beskriver det nationale krav i vandløbsloven til 2-meter bræmmer, og hvordan de to regelsæt spiller sammen.</p> <p>Teksten vedrørende krav til landbrugsaktivitet foreslås forenklet, så der blot står, at aktivitetskravet er mindst én slåning senest 25. oktober.</p> <p>Sidst i andet underafsnit står der, at det må etableres blomsterbrak i 3-meterbræmmen – det er ifølge de afklaringer, som Landbrugsstyrelsen har givet til SEGES ikke korrekt og skal derfor fjernes.</p> <p>I fjerde underafsnit fremgår det, at ansøger kan se i IMK hvilke vandløb og søer der er omfattet af krav om 3 meterbræmmer. Det er ikke korrekt, da IMK-kortlaget er fejlbehæftet, og ikke altid stemmer overens med de kommunale kortudpegninger af 2 meterbræmmer. Teksten skal derfor justeres. Landbrug & Fødevarer mener det er vigtigt, at fejlene i kortlaget hurtigst muligt bliver rettet.</p>
<p>Afsnit 5.14, side 56</p>	<p>Direktivimplementerende projektarealer</p> <p>Bør det ikke øverst i dette afsnit fremgå, at det også er muligt at søge "grundbetaling til projektarealer", til arealer, der er direktivimplementerende, uden der er et projekt eller tilsagn på arealet (jf beskrivelsen i afsnit 5.14.2.4)</p> <p>Det er desuden vigtigt, at det til enhver tid vil være muligt at få forhåndsvurderet et skovrejsningsprojekt, vådområdeprojekt, lavbundsprojekt eller lignende i forhold til, om disse projekter kan anses som værende direktivimplementerende i forhold til vandramme- og Natura2000 direktiverne.</p>
<p>Afsnit 5.14.1.4, side 57</p>	<p>Anmeldelse af projektarealer i fællesskemaet</p> <p>"Sker igangsættelsen af projektet efter 25. juli, skal du oplyse den afgrøde, du planlægger at dyrke på marken forud for projektets begyndelse".</p> <p>Det bør tilføjes, at arealet dermed ikke skal anmeldes i fællesskemaet med kryds i "grundbetaling til projektarealer"</p> <p>Afsnittet der skriver GLM 8-elementer, kan evt. vendes om, så det beskrives at det ikke er muligt at anmelde GLM 8-elementer, på arealer der inddrages til projekter, og det gælder hele kalenderåret.</p>
<p>5.14.2.2, side 59-60</p>	<p>Projektarealer og plejegræstilsagn</p> <p>Øverst på side 60:</p> <p>Der bør tilføjes en kort beskrivelse af, at arealer der indgår i 20 pct. fleksibilitet under plejegræstilsagn ikke opfylder landbrugsaktivitetskravet for grundbetaling.</p>

Afsnit 5.14.5, side 64	Projekter med ren klimaeffekt Helt generelt mener Landbrug & Fødevarer, det er problematisk, at projekter med ren klimaeffekt i Landbrugsstyrelsens ordning maksimalt kan modtage grundbetaling under artikel 4-undtagelsen i den 5-årige tilsagnsperiode. Til sammenligning, har projekter med ren klimaeffekt under den nationale Klima-Lavbundsordning ordning ikke denne begrænsning.
Afsnit 5.14.4, side 63	Skovrejsningstilsagn Det vil være godt, hvis der kan laves et faktaark omkring arealer med skov, og mulighed for grundbetaling, samt hvordan arealerne skal anmeldes i fællesskemaet.
Afsnit 6.3.1, side 63	Kategorisering af nye arealer, der søges grundbetaling til Det er vigtigt for ansøgeren at få en hurtig afklaring fra Landbrugsstyrelsen af, om Landbrugsstyrelsen kan godkende ansøgerens kategorisering af arealet som enten et omdriftsareal eller et permanent græsareal. Hvis ikke dette kan vides med sikkerhed, giver det ansøgeren en underkendelsesrisiko, fx i forhold til overholdelse af flere af GLM-kravene.
Afsnit 6.4, side 71	Ændring af permanent græs korttema Det bør være således, at fejl i korttemaet for permanent græs på anmodning fra ansøgeren kan rettes løbende, så ansøgeren med sikkerhed kan vide, om et areal kan anvendes til fx opfyldelse af GLM 8 allerede under ansøgningsrunden, og ikke skal afvente afklaring på dette i sagsbehandlingsprocessen.
Afsnit 6.5.2, side 71	Ændringsforslag Landbrugsstyrelsen har slettet en formulering vedrørende behandling af ændringsforslag efter ændringsfristen. Det ønskes, at denne sætning tilføjes igen.
Afsnit 7.1.3, side 75	Opdatering af korttemaer Det bør fremgå, hvornår de forskellige korttemaer opdateres forud for ansøgningsrunden. Mange af korttemaerne anvendes i forbindelse med mark- og gødningsplanlægningen i andre planlægningsprogrammer end Tast selv, og korttemaerne bør derfor være opdateret senest 1/11.
Afsnit 7.2.1.1, side 73	Matrikelgrænser for markblokke – og rådighed Det beskrives, at ændringsforslag, der følger matrikelgrænser, vil blive afslået. Hvordan hænger det sammen med at Landbrugsstyrelsen anvender matrikelkort-grænser i forhold til kontrol af rådighedskravet?
Afsnit 12.1, side 88	Nationale bestemmelser for brak/slåningsbrak Landbrug & Fødevarer forslår, at der også tilføjes et afsnit, der beskriver, hvilke nationale regler ansøgeren skal være opmærksom på i forhold til brakarealer.
Afsnit 12.3, side 89	Omgåelse af kriterier og forpligtelser Det er vigtigt, at kontrollen for omgåelse ikke forsinker udbetalingen af landbrugsstøtte. I den forbindelse er det meget vigtigt, at de resterende sager, der er blevet udtaget til omgåelseskontrol for ét eller flere år siden hurtigst muligt får afsluttet deres sager.

	<p>Derudover er det vigtigt, at Landbrugsstyrelsen informerer om, erfaringsgrundlaget fra de konkrete afgørelser, der er truffet, og at eksempler på, hvornår der er tale om omgåelse, indarbejdes i vejledningsmaterialet.</p>
--	---

Hvis I har spørgsmål til høringssvaret, er I velkomne til at kontakte os.

Med venlig hilsen

Maria Skovager Østergaard
Chefkonsulent

Team EU

M +4527245627

E MSO@lf.dk